

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-5P/35/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200431
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8423200431.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D., E. F. XX/XXX, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov - matky G. B., H. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale C. D., E. F. XX/XXX, ktorá je osobou obmedzenou spôsobilosti na právne úkony, zast. procesným opatrovníkom obcou Veľká Lomnica, a otca neuvedeného, o návrhu starých rodičov I. B., nar. XX. XX. XXXX a D. B., H. B., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom C. D., E. F. XX/XXX, na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, takto

rozhodol:

- I. Zveruje maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov – starých rodičov I. B., nar. XX. XX. XXXX a D. B., nar. XX. XX. XXXX.
- II. Navrhovatelia sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj mal. A..
- III. Právo zastupovať maloletého A. a spravovať jeho majetok majú navrhovatelia iba v bežných veciach.
- IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia podali dňa 03. 03. 2023 na tunajší súd návrh na zverenie maloletého dieťaťa do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Súčasne s týmto návrhom vo veci samej podali ja návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Podaný návrh odôvodnili tým, že maloletý A. je dieťa matky G. B., nar. XX. XX. XXXX, otca neuvedeného. Matka dieťaťa má psychické problémy a trpí mozgovou obrnou a rozhodnutím Okresného súdu Kežmarok z 12. 07. 2022, sp. zn. 5Ps/1/2022, bola obmedzená spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka jej bol ustanovený jej otec, navrhovateľ v 1. rade. Matka nejaví záujem o dieťa. Nie je si vedomá, že by mala dieťa. O maloletého A. sa momentálne starajú navrhovatelia. Bývajú v drevenej chatrči pozostávajúcej z dvoch izieb. Bývajú spolu s tromi deťmi, pričom matka G. je matkou maloletého A.. Dve ich deti si ešte plnia povinnú školskú dochádzku. V domácnosti je zavedená elektrina, vodu nosia zo spoločného vodovodu. Dom je vykurovaný pecou na tuhé palivo. Domácnosť je skromne zariadená, ale snažia sa ju udržiavať v čistote. Navrhovatelia sú obaja nezamestnaní, v súčasnosti sa starajú o vnuka I. B., nar. XX. XX. XXXX, ktorý je taktiež synom ich dcéry G. B. a ktorý bol uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 1P/52/2022 - 26 z 23. 08. 2022, právoplatného 13. 09. 2022, zverený do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Mesačný príjem navrhovateľov je cca. 1 060 eur.

3. Navrhovatelia pripojili k návrhu rodný list maloletého A., z ktorého vyplýva, že tento sa narodil XX. XX. XXXX v Kežmarku matke G. B., nar. XX. XX. XXXX, otcovi neuvedenému.

4. Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 5Ps/1/2022 z 12. 07. 2022 súd matke G. B. obmedzil spôsobilosť na právne úkony tak, že táto nie je spôsobilá disponovať s finančnými prostriedkami a s majetkom, nie je spôsobilá uzatvárať zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, akékoľvek dodatky k zmluvám, kúpne zmluvy, spotrebiteľské zmluvy, zmluvy o pôžičke, darovacie zmluvy, poisťné zmluvy alebo akékoľvek zmluvy majetkovoprávnej povahy, nie je spôsobilá k vybaveniu invalidného dôchodku, k vybaveniu občianskeho preukazu, samostatne preberať invalidný dôchodok, resp. iné príjmy alebo štátom vyplácané dávky, akúkoľvek poštu, prevádzať svoj hnutel'ny a nehnuteľný majetok na iné osoby, akýmkoľvek spôsobom ich zaťažovať, spísať závet a narábať s vlastným finančným účtom, nie je spôsobilá vykonávať akékoľvek právne úkony pred inštitúciami, úradmi a súdmi Slovenskej republiky, nie je spôsobilá rozhodovať vo veciach zdravotnej starostlivosti, udeľovať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, nie je spôsobilá voliť a byť volená. Za jej opatrovníka súd ustanovil otca I. B., nar. XX. XX. XXXX.

5. Uznesením č. k. 5P/35/2023 - 10 z 03. 03. 2023 súd ustanovil maloletému dieťaťu na zastupovanie v konaní procesného opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok.

6. Uznesením č. k. 5P/35/2023 - 17 z 03. 03. 2023 súd ustanovil matke maloletého dieťaťa G. B., nar. XX. XX. XXXX, osobe obmedzenej spôsobilosti na právne úkony, na zastupovanie v konaní procesného opatrovníka obec Veľká Lomnica.

7. Uznesením č. k. 5P/35/2023 - 11 z 03. 03. 2023 súd nariadil neodkladným opatrením zverenie maloletého dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, výrokom II. matke maloletého uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa minimálnym zákonným výživným sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaplatené neplnoleté dieťa na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, a to odo dňa doručenia rozhodnutia osobe povinnej z vyživovacej povinnosti.

8. Vo veci súd nariadil pojednávanie na deň 06. 06. 2023, ktorého sa zúčastnil navrhovateľ v 1. rade, navrhovateľka v 2. rade a procesný opatrovník maloletého. Nedostavil sa procesný opatrovník matky mal. dieťaťa, ktorý vzal termín pojednávania na vedomie 09. 05. 2023, teda mal vedomosť o dnešnom pojednávaní, svoju neúčasť neospravedlnil, ani nepožiadala o odročenie pojednávania.

9. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa v 1. rade, výsluchom navrhovateľky v 2. rade, výsluchom zástupkyne procesného opatrovníka maloletého a oboznámením sa s obsahom spisu, a to návrhom, rodným listom mal. dieťaťa, uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 1P/52/2022 - 26 z 23. 08. 2022, rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 5Ps/1/2022 z 12. 07. 2022, uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/35/2023 - 11 z 03. 03. 2023 o nariadení neodkladného opatrenia, správou ÚPSVaR Kežmarok z prešetrenia pomerov z 25. 04. 2023, správou obce Veľká Lomnica z 02. 05. 2023 a odpoveďami na lustrácie účastníkov v Registri obyvateľov SR.

10. Navrhovateľ v 1. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že trvá na podanom návrhu. Dcéra je chorá, je obmedzená spôsobilosti na právne úkony, nie je spôsobilá starať sa o seba, nie to ešte o svoje mal. dieťa. O maloletého A. sa starajú oni. Matka mal. dieťaťa nevie urobiť nič, nevie sa postarať o seba, nekomunikuje, je odkázaná na ich pomoc čo sa týka jedla, hygieny, oblečenia. Matka mal. dieťaťa občas uteká z domu. Užíva lieky na upokojenie. Musia sa starať nielen o maloleté dieťa, ale aj o dcéru. Dcéra bola na tunajšom súde obmedzená spôsobilosti na právne úkony a za jej opatrovníka bol ustanovený on, keďže sa o dcéru od malička stará. V náhradnej osobnej starostlivosti už majú mal. I., ktorý je prvým synom ich dcéry. O neho sa taktiež starajú a zabezpečujú mu všetku starostlivosť. Vzhľadom na diagnózu ich dcéry, ktorá si neuvedomuje následky svojho správania, ani to, ako by sa mala správať ako matka, keďže to nie je v jej mentálnych možnostiach, trval na podanom návrhu.

11. Navrhovateľka v 2. rade vo svojej výpovedi uviedla, že trvá na podanom návrhu. O maloletého A. sa osobne stará predovšetkým ona. Zabezpečuje mu stravu, prebaľuje ho, navštevuje s ním lekára, preventívne prehliadky, povinné očkovania. Uviedla, že nepracuje, je doma a jej príjmom sú rodičovské príspevky na dve deti. Chcú si vybaviť opatrovateľský príspevok. Za maloletého I. poberá aj príspevok

za to, že ho majú v NOS-ke. Dieťa je zdravé, prospieva. Matka o neho prejavuje záujem iba sporadicky. Ak s ňou budú v budúcnosti problémy, budú zvažovať jej umiestnenie v nejakom zariadení.

12. Zástupkyňa procesného opatrovníka vo svojej výpovedi uviedla, že súhlasia s podaným návrhom. Náhradní rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývoj a vývin mal. dieťa a zabezpečenie jeho životných potrieb, jeho zdravý, telesný, duševný a sociálny vývin. Matka nie je schopná sa postarať o vlastné dieťa, preto súhlasila s podaným návrhom.

13. Zo správy ÚPSVaR Kežmarok zo dňa 25. 04. 2023 o prešetrení rodinných pomerov vyplýva, že maloletý býva v spoločnej domácnosti s náhradnými rodičmi a ich deťmi J. B., D. B., matkou mal. A. B., G. B. a s mal. I. B., nar. XX. XX. XXXX, ktorého má v NOS stará matka D. B.. Bývajú v murovanej chatrči pozostávajúcej z dvoch izieb, ktorá je zariadená potrebným nábytkom. Domácnosť je bez prívodu vody a sociálneho zariadenia, elektrina je zavedená, vykurovaná je pecou na tuhé palivo, vodu čerpá rodina z miestneho zdroja. Je primeraná komunita v ktorej žije. Podľa vyjadrenia Obcej polície obce Veľká Lomnica, sa náhradná matka nedopustila priestupkov voči občianskemu spolunažívaniu. Rodina má v rámci sociálneho začlenenia a susedských vzťahov dobrú povesť. Lekárom mal. A. je G. K. H.. Mal. A. je v celodennej starostlivosti starej matky, ktorá pravidelne navštevuje detskú poradňu. Dieťa je zdravé, nemá zdravotné problémy. Mal. A. má vytvorené citové väzby so svojou blízkou rodinou. Biologická matka je odkázaná na starostlivosť svojich rodičov, pretože jej mentálna úroveň je veku 2 ročného dieťaťa. Nie je schopná zabezpečiť mal. adekvátnu starostlivosť, bola obmedzená spôsobilosťou na právne úkony. Otec dieťaťa je neznámy. Náhradní rodičia majú t. č. vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie životných potrieb mal. dieťaťa pre jeho zdravý telesný, duševný i sociálny vývin.

14. Zo správy obce Veľká Lomnica, ktorá bola súdu doručená 03. 05. 2023 vyplýva, že I. B. bol Okresným súdom Kežmarok ustanovený za opatrovníka G. B., nar. XX. XX. XXXX, matke maloletého A., ktorá je osobou obmedzenou spôsobilosti na právne úkony. Svoje povinnosti si ako opatrovník plní. O menovanú sa aj osobne s manželkou starajú. Bývajú v chatrči pozostávajúcej z dvoch miestností. Domácnosť obývajú spolu s dcérou D., synom J. a dcérou G. a jej dvomi deťmi. Rodinu často kontrolujú terénne sociálne pracovníčky obce Veľká Lomnica, pričom domácnosť býva uprataná a primerane zariadená.

15. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej účastník) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

16. V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o rodine), v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť.

17. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

18. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

19. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa

alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

20. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

21. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

22. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že je v záujme maloletého, aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov. Súd pri svojom rozhodovaní mal na zreteli ako prvoradé hľadisko záujem maloletého, jeho zdravý telesný, duševný i sociálny vývin. Ďalej mal súd za preukázané, že matka maloletého, ako osoba obmedzená spôsobilosti na právne úkony, trpí stredne ťažkým mentálnym defektom, je odkázaná na pomoc inej osoby a nie je schopná zabezpečovať starostlivosť o maloletého A., nakoľko sa nevie postarať ani o seba. Aj v súčasnej dobe sa o maloletého starajú jeho starí rodičia – navrhovatelia, ktorí sa súčasne starajú aj o matku maloletého. Navrhovatelia majú aj naďalej záujem zabezpečovať celodennú starostlivosť o maloletého A., pričom na jej zabezpečovanie majú vytvorené vhodné podmienky. Z predložených správ od obce Veľká Lomnica a ÚPSVaR KK mal súd za preukázané, že navrhovatelia zabezpečujú maloletému riadnu starostlivosť potrebnú pre jeho zdravý vývin. Procesný opatrovník maloletého odporúčal návrhu vyhovieť a zveriť maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov. Súd preto podanému návrhu vyhovel v celom rozsahu.

23. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

25. Podľa § 58 ods. 1 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania účastníci neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Poprad.

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania (§ 127 a § 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.